

જાડારવટીયાનો મજાફેર

૧૧૨૫૮

જાડારવટીયાનો કાળો કેર

યાને દિવસ નં ૧૦ ૨૪

સાત્રિનું શૂરાતન. —

મંરોષક અને પ્રસીદ્ધ કરનાર,

મહેતાજીભાઈ નાથાલાલ આવળાવાળા.

મું સાયલા.

અમદાવાદ—પીરમસા રોડ ઉપર ધી નિર્મળ પ્રી. પ્રેસમા

લલિતભાઈ ઇશ્વરભાઈ ત્રિવેદીએ છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૧ લી.

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૮૦.

સને ૧૯૨૪.

કિંમત રૂ. ૦—૧—૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
AMELIAE
ગુજરાતી કૌપીરાઈત ગ્રંથ
૧૯૫૫
૭-૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીયગ્રંથ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૫૫૫૫૫૫ ગ્રંથીક

પુસ્તકનું નામ ૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫

વિષય ૫૫ - ૫

પ્રસ્તાવના.

પરમાર કુલદીપક ગૌઆદ્યણુ પ્રતિપાલ લક્ષ્મણભાઈને તેમના પરાક્રમ જોઈ ગવર્નર સાહેબે સુક્ત કંઠે પ્રસશા કરી રાવસાહેબનો ઇલકાબ આપી સો વીધા જમીન ઇના મી બક્ષીશ કરી ઉત્તેજિત કર્યા છે તો એ ઉપસ્થી મારી પણ અદ્યપમતિ પ્રમાણે તેમનુ જીવન વૃત્તાત લખવાની પ્રેરણા થવાથી આ પુસ્તક બહાર પાડયુ છે

આ લઘુ પુસ્તકમા જે કંઈ દોષ હોય તે અમને સૂચવવામા આવશે તો તે આભાર સાથે સ્વીકારી ખીજી આવૃત્તિમા તે તરફ ધ્યાન આપવામા આવશે. આ મારા લઘુ પુસ્તકમા મારા કેટલાક મિત્રોએ મદદ કરી છે તેમનો આભાર માનુ છું.

હી.

ગોર દામોદર નાથાલાલ મહેતા બાવળાવાળા

મુ. ભાયલા,

રાવસાહેબ લક્ષ્મણભાઈનું જીવન વૃતાન્ત

રાવસાહેબ લક્ષ્મણભાઈ ધોળકા તાલુકાના ભાયલા ગામના વતની છે તેમના પિતાનું નામ જસાભાઈ હતું, તેમના પિતાના પિતાનું નામ મલુભાઈ હતું તે શાળે પરમાર રજપૂત હતા તે ધોળકા તાલુકા અને વીરમગામ તાલુકામાં ઘણાજ ધર્મિષ્ઠ પુરુષ તરીકે પ્રખ્યાત હતા તેઓ મુખી હતા તેથી પોતાના ગામ લોકોને બેટા બેટી તરીકે માનતા હતા ગામમાં ટટા પ્રીમાદ થવા દેના નહિ ને કદાચ થાય તો પોતાની હોશિયારીથી ઘરમેળેજ સમાધાન કરાવતા, તેઓ સ્વામીનારાયણનો ધર્મ પાળતા તેથી પોતાના કુટુંબમાં દારૂ, અપ્રીણ, ગાળો, તમાકુ વગેરેનું વ્યસન ન હતું. તેમને ત્રણ પુત્રો નામે જસાભાઈ, રાજાભાઈ અને દાનસીંગભાઈ તેમના જસાભાઈને ત્રણ પુત્રો નામે અમર સીંગ, નાથાભાઈ અને લક્ષ્મણભાઈ થયા જસાભાઈ જ્યારે સ્વર્ગવાસી થયા ત્યારે લક્ષ્મણભાઈ દોઢ વરસના હતા તેથી મોટા ભાઈઓના પ્રેમ તળે મોટા થતા હતા તેવા મા અમરસીંગભાઈ પણ તેમને પાંચ વરસના મૂકી સ્વર્ગવાસી થયા ત્યાર પછી નાથાભાઈ પણ તેમને ૨૪ વરસના મૂકી સ્વર્ગવાસી થયા તેથી મુખીપણું તેમને મળ્યું જેથી ગામની રક્ષા કરવાની તથા સસારીક બાળતોમાં ધ્યાન આપવાની ફરજ પડી તેઓ ગુજરાતી ભાષા સારી રીતે

લખી વાળી શકે છે તેમને મહાભારત, રામાયણ વીગેરે
 પુસ્તકો વાચેલા હોવાથી ક્ષત્રિઓનો ધર્મ ખરાબર જાણ્યો.
 એક દિવસે સિંધરજ ગામે મુખી સુરાભાઈ પોતાનાં બાળને ઘેર
 પોતાના કેટલાક માણસોને લઈને મેમાન તરીકે ગયા હતા.
 તેજ દિવસે પાણશીજીનો કરશન નામનો પગી જાતે
 ચુવાળીઓ કોળી અઢાર માણસોની ટુકડી લઈને સુરાભાઈનું
 ઘર લૂટવા આવ્યો. લૂટારાઓએ દૂરથી જાહુકોના અવાજ
 કર્તા તેથી સુરાભાઈના ઘરના તેમ જીજા મેમાન આવેલા તે
 નામી ગયા ક્રૂત લક્ષ્મણભાઈ તથા તેમના કાકા અજમલ
 ભાઈ અસ્થા નહિ જો તેમની પાસે હથિયાર હોત તો
 જરૂરથી સામો મોરચો માડત, તેમણે લૂંટ ન કરવા માટે
 રકબંક કરી પણ કોઈ રીતે ન આવ્યું તેથી જ લૂટારાઓએ
 લૂંટ કરીને લૂંટની સાથે લક્ષ્મણભાઈની ઘેડી વગેરે લઈ
 ગયા. પોતે પરમાર વંશના હતા તેથી તેમને મનમા
 બહુજ દુઃખ થયું કે જે અમે દુનિયાનું રક્ષણ કરવારા
 તેનેજ કોળી નામની હલકી જાતના ડાકુઓ અમનેજ લૂંટ
 તો પગી ખીજી કોમને લૂંટે તેમા શી નવાઈ ! આવા વિ
 આરોથી તેમણે મનમા પ્રતિજ્ઞા કરી કે હવે ડાકુઓને
 મારવા જેથી પોતાના માટે અને પોતાના કુટુંબના જીવન
 માણસોને બહુકના પરવાના અપાવ્યા પોતે નિશાન તા-
 કના, એમ લડાઈની તાલીમ ઘરમેજે જ શીખી ગયા. સિં
 ધરજ લૂંટનારાજ ડાકુઓ કેટલેક મહીને બાયલાની પાસે

રાણીસર ગામમા આતમારામ શેઠનું ઘર લૂટવા આવ્યા તેજ વખતે તે ગામના એક માણસે બાયલે આવી ખખર આપી કે રાણેસર લૂટાય છે એવી ખખર સાંભળતાજ લક્ષ્મણભાઈ બહુક લઈ પોતાના ખીજા ભાઈઓને લઈ રાણેસર જઈ પહોંચ્યા ત્યાં તેમની ઘોડીને ગોળી વાગવાથી નીચે ઉતરી પડ્યા. લક્ષ્મણભાઈએ એક ગોળીથી એક ડાકુને માર્યો તેથી લૂટારાઓ નાઠા ને લૂટનો માલ ત્યાજ પડી રહ્યો ત્યાર પછી ગામે ગામ રખડી કેટલાક લૂટારાઓને પકડાવ્યા આવી બહાદુરી જોઈ નામદાર ગવર્નર સાહેબે પુને બોલાવી તેમને સો વીંચા જમીન ધનામ આપી અને રાવસાહેબનો ઈલકાબ આપ્યો. જ્યારે લક્ષ્મણભાઈ પુને જવા તૈયાર થયા ત્યારે ગામ લોકોએ મોટો ઉત્સવ કરી વાજાત્ર વગડાવેલા ને તેમની બહાદુરીના ગાયન ગાયા હતા, ઘેર ઘેર આનંદ થઈ રહ્યો હતો. ગામમા ધજા પતાકાઓ ઉડતી હતી આટલી નાની ઉમરમા બહાદુરીના કામ કરી ઈલકાબ મેળવનાર તથા ધનામી જમીન મેળવનાર તે એકલાજ છે પોતે શરીરે પાતળા પણ કસાએલા ને શૂરાનનવાળા છે પરમેશ્વર તેમને વધારે હિંમત, બળ, શૈર્ય, આયુષ્ય આપે કે જેથી તે ઉપરના જેમાં પરોપકારી કામ કરી વધારે વધારે ખ્યાતિ મેળવે.

દા. ના. મહેતા

લક્ષ્મણ મહિમા.

(ક્ષત્રીકલકના રાહમા)

ધન્ય ધન્ય વીર લક્ષ્મણભાઈ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 હુટ ખૂમ સુણી આવ્યા ધાઈ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 ગૂર છલકે છાતી શીર, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 ટુળ દીપક રૂડા ધીર, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 રજપૂત કેરી રાખી લાજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 ધરી શીરે મોતનો તાજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 રગડે હુટારા રોજ રોજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 રક્ષા કરતી તુજ દેજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 ક્ષત્રી વીરની પાળી ટેક, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 પાછી પાની ન કીધી છેક, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 બાયલા ગામના બાણ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 લીધી તે અમીરસ દહાણ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 દીન જનના ટાળ્યા દુઃખ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 ભાગી ગામની પીડા ભુખ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 જન સેવા કીધી અમાપ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે,
 યુન્યશાળી વીરલા આપ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે.
 ધન્ય ધન્ય જનનીએ કૃપ, ગુણો તારા શુરે ગાઉંરે;

(૬)

કરી કૃપા અનુપમ સુખ, ગુણો તારા શુરે ગાઉરે
 ઘણુ જીવો વીર ક્ષત્રી રાજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉરે,
 આનંદ ઉરનો એ અવાજ, ગુણો તારા શુરે ગાઉરે.

મહેતા દામોદર નાથાલાલ બાવળાવાળા.

મુ. ભાયલા.

ગરબો.

રાગ (ગાજે યટલુપુરમાં ગરવી ગુજરનો ઘણીરે.)

ઘોળકા તાલુકામા રાણેશર એક ગામડુરે,	
ત્યાના રહેવાસી શેઠ આત્મારામ રૂગનાથ,	
તેમનુ ઘર લૂટવાને મોટુ ધાડ આવીયુરે	૧
સવત ઓગણી અગણ્યાએ સીની સાલમારે,	
માસ ફાગણ વહી અમાસને શનિવાર,	
સાજના ચાર વાગતામા પ્રવેશ કરીઓ ગામમારે	૨
દેખી લૂટારાને લોકો લાગ્યા નાસવારે,	
મૂકી ધાવતા પોતાના નાના બાળ,	
તેની વાતો મુખે વર્ણવી જાતી નથીરે.	૩
ત્યાથી ડોળી એક ત્રાસ દેખીને નાસીઓરે,	

આવ્યો દોડતો તે તરત લાયલા ગામ,
 દોડો શેઠ તમારા વેવાઈને મારે ઘણુ રે ૪
 એવું સુણીને નાઠા શેઠ લયભીત થઈ ગયારે,
 જોતા જેરામ દોડ્યો લક્ષ્મણભાઈના ઘેર,
 દોડો બહારવટીઆ લૂટે ગણેશર ગામનેરે. ૫
 સુણી ખુમને લક્ષ્મણભાઈ ઘોડીએ ચઢ્યારે,
 પડખે આવી ઉભા પોપટ સરખા વીર,
 એવે કાકો અલેસીંગ બહુક લઈને આવીયારે. ૬
 ત્યાં તો નારણભાઈ પણ બહુક લઈને છુટીયારે,
 અજમલ કાકો ચાલ્યા હાથમા લઈ તરવાર,
 પાછળ હીરાકાકે હાકલુ બહુ મારીયુ રે ૭
 સુણી વીરો રીશે રાતા માતા બહુ થયારે,
 લઈને સજ કરેલા પોતાના હથિયાર,
 રાણો કોળી રણુમા દાનાને લઈને ચઢ્યોરે. ૮
 વારે જાતા મુખી ભટાભાઈને બીનવેરે,
 મોટા બધુ તમો રહો આપણા ગામ,
 કરજો રક્ષા પોતે ઘેર રહીને ગામનીરે. ૯
 બહાર લઈને લક્ષ્મણ મુખી રાણેશર આવીયારે,
 દેખી લૂટારાના મનમા પડ્યો બહુ ત્રાસ,
 જોળી બહુકોની બહુ લાગી ત્યાં છુટવારે. ૧૦
 રાઠાડ કુળમાં બેઝરભાઈ શૂરવીર સચ્ચા નીકળ્યારે,

- લઈને દંતાળી તે ગયા રાણેશર ગામ,
જઈને મળીયા તે તો શૂરવીર જનના સાથમારે ૧૧
- ઘોડી મુખીની ધાયલ થઈ લાગી ચમકવારે,
નીચે બેસીને મુખીએ તાકયુ નિશાન,
માર્યો નાકેદારને લૂટારા લાગ્યા નાસવારે ૧૨
- દેખી કાયર લોકો ત્યાતો લાગ્યા કપવારે,
ધીરજ મૂકી નાઠા પોતપોતાને ઘેર,
લક્ષ્મણ ઉભો રણુમા લઈ શૂરાના સાથમારે ૧૩
- સાથે ધાયલ લઈ લૂટારા નાઠા ગામમારે,
શોધવા લાગ્યા તેતો છુપા રહેવાનુ કામ,
જઈને સતાણુ તે આત્મારામને ઓરડેરે ૧૪
- વાર લઈને મુખી પાછળ પેઠા ગામમારે,
સવળે જોતા જોતા ગયા શેઠને ઘેર,
અજમલ કાકાએ જઈ શેઠને બોલાવીઆરે ૧૫
- તેવામા ઘોડા ઉપર એક ડાકુ નજરે પડયોરે,
જોતા અજમલ કાકે મારી મોટી હાક,
દોડો અહીં છુપેલા ડાકુઓને મારીએરે ૧૬
- ત્યા તો બહારવટીઆએ નિશાન પાછળ તાકીયુરે,
પહેલો ધાયલ કીધો દાનાને તે વાર,
ખીજી ગોળીએ તો રામો રણુમા સચર્યોરે. ૧૭
- આવા વીર પુરુષનું મૃત્યુ જોઈ ત્રાસ ઉપજ્યોરે,

તેમની મરણીઆ થઈ કરવા લાગ્યા સારવાર,
 તેમને ખોળામા લઈ મુખીએ પાટા બાધોઆરે. ૧૮
 તેવે લાગ જોઈને લૂટારા ત્યાથી સચર્યારે,
 જઈને પેઠા તેઓ ગાયોના ઘેરા માય;
 ગાયો બડકાવીને ઘેરા સાથે ચાલીયારે. ૧૯
 તેવામા ખળર આવી લૂગારા નાસી જાયડેરે,
 ગૂરા શુ શોધે ત્યા મારવાને ઉપાય,
 કોઈ ફેર કરે તો મૃત્યુ થાયછે ગાયનુરે. ૨૦
 તેથી શૂરવીર મડળ ક્રોધ સમાવી પાછુ વળ્યુરે,
 થઈ છે શૂરાતનની ગવર્નમેન્ટમા જાણ;
 ઈલકાળ રાવસાહેબનો આપ્યો લક્ષમણબાઈનેરે. ૨૧
 ઈનામી આપ્યુ સાડે સો વીઘા પસાપતુરે,
 આપ્યો પુને ખોલાવી ગવર્નરે આદ,
 સાથે ચપરાશ આપી લક્ષમણબાઈને ઉમગથીરે ૨૨
 આશીષ દે છે દામોદર લાખુ આયુષ લોગવેરે,
 જગમા રહેજો તમારૂં સદાય અવિચળ નામ,
 પાછળ પુત્રો આવા શૂરવીર સારા નીવડારે ૨૩

દામોદર નાથાલાલ મહેતા.

પુને જતી વખત ગાયેલું ગીત.

રાગ (શહેરનો સુખો ક્યારે આવશે)

ઘોડીએ ચઢીને વીરો ચાલીઆ રે,
 જાય છે પુના શહેરરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોરે
 તમોને ગવર્નરે તેડાવીઆ રે,
 કરવા માટે સન્માનરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોરે
 હાથમા તે રાયફલ શોભતી રે
 કમરે ખાધી તલવારરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોરે
 સુરવાળ પહેર્યો શોભતો રે,
 માથે ચઢેરીની પાઘરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોરે
 સ્ત્રી ધરજથી સુરાભાઈ આવીઆ રે,
 પહેર્યા કૂતોના હારરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોરે
 શુ કહું શોભા આપની રે,
 કહેતા તે ના આવે પારરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી   ,,
 સ્વધર્મ તમે સાચવ્યો રે,
 કરી ગરીબોની વારરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી   ,,
 તેના પુણ્યો આગળ આવીયા રે,
 મળ્યા ગવર્નમેન્ટમા માનરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી   ,,
 તમથકી ભાયલા ઉજળુ રે,
 ખ્યાતી પામ્યા દેશવિદેશરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી   ,,

જગદેવ પરમારે શીશ સોપીયુ રે,
 તેવા કીધા છે કામરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 રજપૂત કુળ તમ ઉજળુ રે,
 પરમાર શાખ પરમાણુરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 ઝોગણી ઝેકાવનની સાલમા રે,
 શ્રાવણ વહી આઠમરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 ધન રૂપાળીમાની કુખને રે,
 પુત્ર ઉપજ્યા ગૂંધીરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 રાવસાહેબ ઈલકાળ મેળવ્યો રે,
 સો વીધા જમીન સાર રે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 અન્ય વીરોને તમે શીખવો રે,
 કરે શુરાતનતુ કામરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી ,,
 કહે છે દામોદર એટલુ રે,
 મેળવો સદાય વિજયરે લક્ષ્મણભાઈ માન પામી વહેલા આવજોર
 દામોદર નાથાલાલ મહેતા.

રાગ ઉપરનો

ભાયલામા આખા આખલી રે,
 રાણેસરમા તાડોના ઝાડરે લક્ષ્મણભાઈ સુખા નાની ઉમરમા
 મોળુ બહુ મળીરે
 ઝોગણી અગનાસીની સાલમા રે,
 ડ્રાગણની અમાસની વારરે લક્ષ્મણભાઈ સુખા નાની ,,

રાણેશરમા ધાડુ આવીયું રે,
 ભાયલામા આવેલી ખુમરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 પહેલા ઘોરે લક્ષ્મણભાઈ ચઢયા રે,
 પડખામા પોપટનાઈરે લક્ષ્મણભાઈ સુખા નાની ,,
 આગળ અલેસગ ચાલીયા રે,
 માથે છે સાડા ભાઈ રે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 હીરા કાકે હાકલ મારીયું રે,
 પાછળ પરમારની ફેજરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 શેલતા સુરવાળ પેરીયા રે,
 હાથમા છે રાયફલ બધું કરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 બપૂડેના અવાજ છુટીયા રે,
 ગોળીયુંના વરસેલા મેઘરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 પહેલા ભરાકે ચોરને મારીયો રે,
 વાડે જ્યું ગામમાયરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 ચોડાએ ઓડા બાધીયા રે,
 સતઈને કીધેલા ઘાય લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 રામો તે રણમા પોઢીયો રે,
 દાનાને વાગેલા ઘાય રે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 લુટાણા લવાણા લુટાણો દરજરે,
 લુટાણા વાઘજના ઘરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 સો વીવાનું મજ્યું પસાયતું રે,
 પાવલી ભરવાની સલામીરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,

મુખઈથી રાવસાહેબ સ્થાપીયા રે,
 ધોલકાની કચેરીએ મળ્યા માનરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,
 કચેરીએમા મળી ખુરસી રે,
 ભાઈએને દેવરાયા માનરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,
 રેશમી તે ફેટા બાધીયા રે,
 પગમા વીલાયતી બૂટરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 ભાવમગને મોતી બે દીકરા રે,
 મોટા બંધુના હાથભાઈરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 મહુ બાપાના જહા ભાઈ રે,
 લખમણભાઈ રાખેલુ નામરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 ગાય છે ધનુખા બેનડી રે,
 રહેલો અવીચળ નામરે લખમણભાઈ સુખા નાની ,,
 બેન ધનુખા. તે પ ક. જ. ની દીકરી.

ખીર બરદ.

સ્તુતી રાગ દોહા

ગુનપતી અરૂ ગીરજાપતી, શ્રીપતી કર હુ સીહાય,
 શુભ વદન કરૂ સારદા, વાણી દેહુ વતાય.
 પ્રબલ ખીરદ પરમારરા, સાચા પ્રનવું સોય,
 ભૂજ બળવતા ભાયલે, બાહુર નજરે જોય
 તેહ તણી કીરત તવા, ખીર બરદ કર બેસ,
 બાચે ક્ષત્રી ખીરદ બલ, હીમત વધે હમેસ.

(૧૪)

છઠ પધરી

વીધી જાણુ મરદ પાસે વચાય, થરૂ રહે બીર રસ પ્રગટ થાય,
 ગોપારે વગે લાયલા ગામ, ઘોળકા હુકમ ઈચ્છેજ ધામ
 સુખીયા છાત્ર લખમણ મરદ, બહાદુર રખણ ખત્ર વટ બરદ,
 નીજ કાકો અજમલ સીંહ નામ, તે આદી સુર બધુ તમામ
 તે ગરા ધણુ ક્ષત્રીયા તાર, વડ ચાલ ધરા ઉંચા વીચાર,
 તીન મૈલ હુતે ગામ તાય, ગણેમર નામે તે રહાય.
 ચારણા તણો નીવાસ જે, સનાતન પુજ્ય રજપુત સોજ,
 તહા વસે સેડ રીધી વર વીસાલ, માયા બડાર ધગ બરા માલ
 રાણેસર ઉપર કરી રાર, તસ ક ન હુડી ઇકે હુય તૈયાર,
 ખીછલે પોર કીયે પુર પ્રવેસ, તેહી કાલ ત્રાસ બરત્યો બીસેસ
 પ્રજ લોટ ફેર ફેડ ન લગાય, તેહી સમે તરફી ગયે દુખ દુરાય,
 સુત છોડ પ્રોઠ તજ ગર્ભ માત, પુત્રકો છોડ પીતુ ગો પલામ
 બ્રાતકો તજ બજ ગયો બાઈ, જેહ રીત જાન સસરો જમાઈ,
 સુને અધાગ મીસુ કરત સોર, દધી મથન દૈતકી નો બહોય
 એહી બબર તુગત જાયલે આય, સુર બીર સુખી પહ કથ સુનાય,
 ચારણા ગામરી લાજ ચોજ, તે ગરા ધરણુ પરમાર તોજ
 સુની રાડ સજા મરદા સમ્રાથ, હીહુ વેગ્રહી પ્રજ લોટ હાથ,
 કળ બાણુ બીર લખમણ કરેર, જગજીત બચન બોલ્યો જરૂ.
 નીસચે મે હુસમન કરે નાસ, ખત્ર વટા બીરદ અમતણો ખાસ,
 પરમાર અગ પોરસ પ્રચડ, દોખીયા દેહ વાસ જયો ડડ
 અણુ સમે જોધ અજમાલ આય, બહાદુર અલો હીરો બોલાય,

પોપટ અરે સારો મરદ પેખ, ડાખરો તેમ નારાણુ દેખ.
 લુવાર દાનડો ભરો લાજ, કોળીયા છાત્ર રામોસ કાજ,
 સજી ફેજ ચઢ્યો લખમણુ સધીર, ધડકીયા લોકને દીયણુ ધીર.
 આવીયા રાણેસર ગામ એહ, દોખીયા તણા તોડવા દેહ,
 તે સમે હરામી હુય તૈયાર, અણુ બખત એથ લીની અગાર
 હાકલા સામ સામ હા હોય, સુરાતન ભરીયા મરદ સોય,
 તર ઘાટ ઢોલ બાજત તેમ, મુઘ મચો કરણ પારાથ જેમ
 સમત ઓગનીસો સરસ સોય, ગુનીયાસ બરખ ફગનખી મોય,
 સનીવાર અમાવસ સાજવેર, અઝરી અરસ ખીચર હીય હેર
 પલ ચરન આય મીલે સમય પાય, કાકની ડાક ડમરૂ બજાય,
 ગોળીયા રાગ સર પરે ગાત, એ સમે અધીરા બની અનાથ.
 કાયરા ગેહ દીસ ગમન કીત, પરમાર અગ પોરસ નવીન,
 નત્રાલનાલ બજી બીગ્હાક, કહે હાય હાય કાયર કન્નત.
 ઈણુ સમે ગોલીકા એક આય, લખ ધીર અરવ દીનો ગીરાય,
 થરમાર પયાદલ સમય પાય, ચહુ દસા ચોર બહુક ચલાય.
 મોરચા સામ હા કીયે મરદ, બહાદુર સભારી કલ બીરદ,
 બોલીયા મખે ડાકાત બોલ, કર્યુ ખોત મુક્ત જીવન અમોલ.
 તબ કહ્યો એમ લખ ધીર તામ, હમબીર ક્ષત્રી મહા ધરમ ધામ,
 હમ ભગે ભજે પીતુ હમાર, ઉર ગેસન ઝાલે ઈજા આધાર.
 રબુનાથ અનુજ મોહી દીયો નામ, સુરજીત હુ તજેરે સગ્રામ,
 તુમ કરત હરામી કામ કુર, જમરાણુ પાસ લેખુ જરૂર.
 ચીત અડગ અખે તુમ રહીયે ચોર, જોવજો ખત્રવટ તણા જોર;

રૌસરે ભરે લીની રફલ, હકાર ખીરથું કીન હલ.
 મારીયો ડાકાયત મરદ મોડ, કહે ધન્ય અમર તેત્રીસ કરોડ,
 દાનડા પરે રીપુ કીયો દાવ, લુવાર લીયો સુર લોક લાવ
 કોળીયા બસ રામો કઠીર, ઘર પરે પોઢીયો મર્ણુ ધીર,
 પરમાર હાથ કીના પ્રહાર, હુધજીત ડાકાયત ગીયા હાર
 ભાગીયા ચોર હથીયાર ભુલ, લાગીયા લખા રાસ અસુલ,
 રાણેસર કેરી રધી રૂપ, ભુજ બળા રખી પરમાર ભુપ.
 આવીયા જીત કર ઘરા આપ, મેરજી કીયા પરીયાણ માપ,
 સુષ્પી શાહ હીંદરે બખર સોય, જળ દીયો રાવ ઈલકાળ નેય
 કેતે નર ગુજર રગ કેત, પરમાર ધન્ય તોફ પહેત,
 ગુણ એહ ગોરખ ગુલાબ ગાય, સુધ ક્ષત્રી સુખી રહીયો સદાય

દેહા.

સુખીયા રહેજો ક્ષત્રી સુધ, કહે આસીસ કવીરાજ,
 વધજો આ વસુધાપરે, લખમણ ચારી લાજ.
 બદુકા છુટે બહુ, ગોળી કરે ગુજાર;
 ઈણુ સમે લખમણ અડગ, પગ રોપા પરમાર.

